

Nr 332.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå samt nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län; given Stockholms slott den 14 november 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande de partementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 november 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson:

På därom av Kungl. Maj:t i 1939 års statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 4, punkt 4) gjord framställning anvisade riksdagen för budgetåret 1939/40 ett reservationsanslag av 327,500 kronor för om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå. I anslutning till vad som förutsattes i Kungl. Maj:ts proposition nr 79 till 1939 års urtima riksdag angående åtgärder för begränsning av statsutgifterna under budgetåret 1939/40 m. m. förordnade Kungl.

Maj:t den 30 december 1939, att byggnadsföretaget icke finge utan Kungl. Maj:ts medgivande fullföljas i vidare mån än i vad avsåge upprättande av byggnadsritningar och entreprenadhandlingar samt att då icke disponerade eller bundna medel av det anvisade anslaget finge tagas i anspråk endast för bestridande av kostnaderna för nämnda ritningar och entreprenadhandlingar. Enligt vad generalpoststyrelsen meddelat ha 14,000 kronor tagits i anspråk för sådant ändamål. Sedermera anvisade 1941 års riksdag, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 2 (bil. 17, punkt 3), till samma byggnadsföretag ett reservationsanslag (B) av 187,500 kronor. Beträffande den närmare motiveringen till ifrågavarande företag och beräkningen av de anvisade anslagen torde jag få hänvisa till förenämnda propositioner.

Sedan Kungl. Maj:t den 14 mars 1941 meddelat generalpoststyrelsen, att riksdagen anvisat förenämnda B-anslag, och därvid erinrat, att dispositionen av anslaget skulle bero på särskilt beslut av Kungl. Maj:t, har styrelsen i skrivelse den 8 augusti 1941 hemställt, att arbetena för om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå måtte få igångsättas.

Generalpoststyrelsen har till en början erinrat om att styrelsen i skrivelse den 31 augusti 1938 angående anslagsäskanden för postverkets räkning för budgetåret 1939/40 lämnat en utförlig redogörelse för lokalförhållandena vid postkontoret i Umeå. Av redogörelsen framginge, att postkontorets lokaler redan år 1938 varit så otillfredsställande, att snara åtgärder för olägenheternas undanröjande ansetts ofrånkomliga. Från år 1937 -- vilket års statistik legat till grund för bedömandet av rörelsens dåvarande storlek vid postkontoret -- till år 1940 hade emellertid rörelsen ytterligare ökats. Ökningen hade varit avsevärd, vilket framginge av följande sammanställning:

	1937	1940	Ökning i procent
Antal avgångna försändelser.....	8,998,675	10,949,299	21.7
» ankomna »	3,053,630	4,553,004	49.1
» insättningar och uttagningar			
i postsparbanken.....	22,928	30,371	32.6
» folkpensionsutbetalningar	7,270	10,221	40.6

Den angivna ökningen av poströrelsen hade, fortsätter styrelsen, givetvis medfört, att behovet av utökade lokaler blivit alltmera kännbart. Förutom att det för postverkets egen del vore synnerligen angeläget, att den planerade om- och tillbyggnaden av posthuset komme till stånd så snart som möjligt, hade ytterligare en omständighet tillkommit, som vore ägnad att aktualisera byggnadsföretaget. Byggnadsstyrelsen hade nämligen i skrivelse till generalpoststyrelsen den 1 juli 1941 uttryckt önskemål, att utrymmen i det nya posthuset beredd jämväl för egnahemsnämnden i Umeå, enär det föreläge brist på lämpliga kontorslokaler i staden. Vidare hade byggnadsstyrelsen framhållit lämpligheten av att såväl egnahemsnämnden som Norr-

bygdens vattendomstol, för vilken senare institution lokaler redan planerats i posthuset, kunde inflytta i posthuset den 1 oktober 1942. Kontrakten rörande de för nämnda institutioner förhyrda lokalerna utginge nämligen sistnämnda dag, och det kunde enligt vad byggnadsstyrelsen uppgivit möta svårigheter att förlänga kontrakten för tiden därefter.

Under återopande av vad generalpoststyrelsen sålunda anfört hemställer styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte medgiva, att arbetena för om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå finge utföras, samt för sådant ändamål ställa till styrelsens förfogande *dels* återstående medel av det för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget av 327,500 kronor, *dels ock* det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) av 187,500 kronor.

Å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade 1941 års riksdag, i enlighet med Kungl. Maj:ts i proposition nr 2 (bil. 17, punkt 34) därom gjorda förslag, till nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län ett reservationsanslag (B) av 400,000 kronor. För byggnadsföretaget och kostnaderna för dess utförande lämnades i propositionen en närmare redogörelse, till vilken jag torde få hänvisa. Genom beslut den 14 mars 1941 meddelade Kungl. Maj:t byggnadsstyrelsen vad riksdagen sålunda beslutat, under erinran att dispositionen av ifrågavarande anslag skulle bero på särskilt beslut av Kungl. Maj:t.

I enlighet med byggnadsstyrelsens hemställan ställde Kungl. Maj:t genom beslut den 21 mars 1941 medel till styrelsens förfogande för bearbetning av det då föreliggande förslaget till nybyggnad för länsstyrelsen i syfte att bland annat söka nedbringa kostnaderna för byggnadsföretaget.

Med skrivelse den 15 juli 1941 har *byggnadsstyrelsen* överlämnat ett av länsarkitektkontoret i Östergötlands län bearbetat förslag till ifrågavarande nybyggnad. Förslaget har åskådliggjorts å sju den 20 maj 1941 dagtecknade, styrelsens skrivelse bifogade ritningar. Om det nya förslaget anför byggnadsstyrelsen i sin skrivelse följande:

Under det att byggnaden enligt det tidigare framlagda förslaget uppdelats i två byggnadskroppar, den ena omfattande tre och den andra två våningar, skulle byggnaden enligt det bearbetade förslaget utgöras av en enda rektangulär byggnadskropp, uppförd i två våningar. Till bottenvåningen skulle förläggas lokaler för länsstyrelsens bil- och trafikavdelning, landsfogden, domänintendenten samt en vaktmästarbostad. Våningen en trappa upp skulle inrymma lokaler för länsstyrelsens uppboresavdelning samt länsarkitekts- och väg-ingenjörskontoren. Slutligen skulle till källarvåningen förläggas, förutom utrymmen för värmeledning, arkiv och skyddsrum. Byggnadens kubikinnehåll har avsevärt beskurits genom att alla reservlokaler uteslutits. Vidare ha rumsmåtten minskats till numera tillämpade mått och utrymmen för hallar och korridorer begränsats i görligaste mån. Vissa möjligheter för genomförandet av en framtida lokalutvidgning förefinnas genom att rum kunna utan större kostnader inredas å byggnadens vind.

Det tidigare framlagda förslaget kunde, fortsätter byggnadsstyrelsen, med tillämpning av numera gällande priser beräknas draga en kostnad av 420,000

kronor. Enligt en inom styrelsen verkställd approximativ beräkning skulle kostnaderna för att genomföra det bearbetade förslaget uppgå till följande belopp:

	Kronor
Byggnadsarbeten	215,000
Värme-, ventilations- och sanitetstekniska anläggningar	22,500
Elektrisk stark- och svagströmsanläggning	14,000
Ritningar, kontroll, administration och oförutsedda utgifter	23,500
	Summa kronor 275,000.

Det bearbetade förslaget skulle sålunda betinga en kostnad, som med 145,000 kronor eller omkring 35 procent understiger kostnaderna för det tidigare framlagda förslaget.

Länsstyrelsen i Östergötlands län hade, anför byggnadsstyrelsen vidare, i skrivelse den 11 juni 1941 förklarat sig icke hava något att erinra emot det omarbetade förslaget. Samtidigt hade länsstyrelsen framhållit, att behovet av ökat arkivutrymme vore synnerligen trängande. Två av länsstyrelsens arkivlokaler i slottet hade nämligen inrättats till skyddsrum. Därjämte hade landsarkivet i Vadstena meddelat, att arkivet icke vidare kunde emottaga några tillfälliga depositioner av handlingar från länsstyrelsen. Med hänsyn härtill och då lokalerna numera vore så hårt utnyttjade, att länsstyrelsen nödgats anordna arbetsplatser i korridorerna för att kunna fullgöra sina uppgifter i avseende å omsättningsskatten och kronouppbördsredovisningen, hade länsstyrelsen i sin skrivelse hemställt om byggnadsstyrelsens bistånd för de ifrågasatta byggnadsarbetenas snara utförande. Vad länsstyrelsen sålunda anfört om det trängande behovet av utökat lokalutrymme kunde byggnadsstyrelsen vitsorda.

Byggnadsstyrelsen har slutligen i sin skrivelse uttalat, att det bearbetade förslaget vore väl ägnat att läggas till grund för utarbetande av slutgiltiga ritningar till ifrågavarande byggnadsföretag.

Departements-
chefen.

Behovet av ökade lokaler för postkontoret i Umeå och för länsstyrelsen i Östergötlands län har under en längre tid varit aktuellt, men byggnadsföretagen hava med hänsyn till det rådande läget hittills ansetts böra uppskjutas, ehuru avsevärda olägenheter därmed varit förenade. Av vad i det föregående anförts framgår emellertid, att lokalbehovet för såväl postkontoret som länsstyrelsen blivit alltmera trängande. Jag vill därför förorda, att byggnadsarbetena nu igångsättas.

De till byggnadsföretagen anvisade medlen äro emellertid av sådan natur, att de icke kunna tagas i anspråk, med mindre arbetslöshetspolitiska skäl därför kunna åberopas. För närvarande torde varken i Umeå eller i Linköping arbetslöshet vara rådande i sådan omfattning, att ett igångsättande av byggnadsarbetena av denna anledning kan vara motiverat. Bemyndigande av riksdagen torde därför böra utverkas att utan hinder härav få taga i anspråk byggnadsanslagen för de därmed avsedda ändamålen.

Då det genom byggnadsstyrelsens försorg omarbetade förslaget till nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län på ett tillfredsställande sätt synes tillgodose det föreliggande lokalbehovet, torde förslaget böra läggas till grund för utarbetande av slutgiltiga ritningar och kostnadsberäkningar.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att de till om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå och till nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län anvisade anslagen må, utan hinder av att läget å arbetsmarknaden för närvarande icke motiverar arbetenas utförande, tagas i anspråk för därmed avsedda ändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

C.-A. v. Schéele.
